

Rapport från SUHF:s expertgrupp för högskolepedagogiska frågor

Bakgrund

Efter den utredning som genomfördes 2019-2020 av arbetsgruppen för högskolepedagogik och lärande fattade SUHF:s presidium den 22 december 2020 beslut om att inrätta expertgruppen för högskolepedagogiska frågor.

Expertgruppen har under mandatperioden 2021 – 2022 haft följande uppdrag:

- Bidra till att samla och sprida relevant forskningsbaserad kunskap i högskole-pedagogiska frågor
- Identifiera behov av kunskapsutveckling inom särskilda områden av relevans för expertgruppens område och uppdra åt personer/grupper att ta fram underlag
- Skapa kontinuitet och uppföljning genom att sprida kunskap från rapporter och utredningar nationellt för att underlätta lärande
- Utgöra ett forum för samtal och samarbete mellan lednings-representanter och representanter för pedagogiska utvecklare för att identifiera utmaningar, samarbeta kring lösningar, samt lyfta fram goda exempel och resultat av hur man vid olika lärosäten arbetat för att hantera dessa
- Utgöra svensk sektorgemensam samarbetspartner för internationella organisationer inom det högskolepedagogiska området
- Ansvara för att etablera rutiner kring utseende av organisatörer för NU-konferensen, uppföljning och överlämning mellan konferensorganisatörer
- bereda frågor av högskolepedagogisk karaktär till SUHFs styrelse och presidium
- bidra innehållsmässigt rörande högskolepedagogiska frågor i utbildningar arrangerade av SUHF

Samansättning under mandatperioden 2021 – 2022:

Birgitta Bergvall-Kåreborn, rektor Luleå tekniska universitet, ordförande

Klara Bolander Laksov, professor, Stockholms universitet, verkställande ledamot

Nils Ekedahl, prorektor Södertörns högskola

Lars Geschwind, professor, Kungl. Tekniska högskolan

Henrick Gyllberg, högskoledirektör Blekinge tekniska högskola

Per-Henrik Holgersson, akademichef Kungl. Musikhögskolan

Pernilla Nilsson, prorektor Högskolan i Halmstad

Mette Sandoff, vicerektor Göteborgs universitet

Linda Gerén, utredare SUHF

Linn Svärd/Jacob Färnert/Simon Edström, ordförande/vice ordf. SFS

Arbetsprocess och prioriteringar

Expertgruppen för högskolepedagogiska frågor har regelbundet träffats både fysiskt, i Stockholms universitet (2 möten), och via Zoom (11 möten). Expertgruppen fokuserade i första

steget tre områden: a) samordning och kontinuitet för NU-konferensen och b) att ta fram ett nationellt ramverk för högskolepedagogisk utveckling samt c) gemensam bas för kunskap om för högre utbildning viktiga kunskapsområden. Expertgruppen delade upp sig i tre undergrupper som möttes separat och rapporterade tillbaka vid de gemensamma mötena. Den sistnämnda gruppens område kom dock att visa sig vara svårt att fullfölja med befintlig tid och resurser, och i samband med att Universitets- och Högskolerådet (UHR) fick uppdraget om det 'Högskolepedagogiska lyftet' 2022 bestämde gruppen att det var rimligt att driva frågan om kunskapsöversikter genom samarbetet med UHR. I samband med UHR:s uppdrag etablerades en referensgrupp för det Högskolepedagogiska lyftet, där SUHF:s fick en representant och en suppleant. Nedan beskrivs arbetet med de två undergrupperna, samt arbetet i referensgruppen för UHR.

Samordning och kontinuitet för NU-konferensen

Arbetsgruppen för högskolepedagogik och lärande (2019-2020) identifierade följande problembild:

”NU-konferensen genomförs vartannat år. Den genomfördes första gången 2008 i Kalmar och för första gången i SUHF:s regi 2010 vid Stockholms universitet (För en lista på lärosäten som hittills organiserat NU-konferensen samt teman se bilaga 1). Därefter har den roterat mellan olika regioner och lärosäten. Varje nytt team som organiserat konferensen har på många sätt börjat från scratch när det gäller organisation, kommunikation etc. Naturligtvis har det funnits informella kontakter mellan organisatörer, men inte något formaliserat uppdrag att ta vara på erfarenheter och arbeta vidare med områden som identifierats som svåra att hantera. Även om SUHF formellt har varit 'värd' för konferensen har SUHF inte haft något inflytande över något annat än att se till att stafettpipen lämnats över till nästa organisatörer. Detta har dock upplevts ske ad hoc-artat och med alltför kort framförhållning enligt konferensorganisatörerna, som önskar en bättre dialog med SUHF. En expertgrupp för högskolepedagogiska frågor skulle kunna arbeta fram en rutin och stöd samt fungera som samtalspartner för NU-konferensorganisatörer samt vara en samtalspartner under processens gång.”

Expertgruppen har med denna bakgrund under perioden tagit fram ett rotationsschema, som möjliggör en mycket god framförhållning för respektive lärosäte om när man kommer att vara involverad i planering och genomförande av NU-konferensen. Expertgruppen har även tillsett att rutiner tagits fram för förankring hos lärosätetsledningar, hantering av webbplats och grafisk profil, m.m. Rekommendation om riktlinjer för NU-konferensen antogs av SUHF:s förbunds-församling den 16 mars 2022. Rekommendationen ger vägledning för varje nytt team i planeringen av NU-konferensen. Av rekommendationen framgår att expertgruppen bjuder in till ett överlämningsmöte mellan teamen efter avslutad konferens.

NU-konferensen genomfördes den 15-17 juni av Stockholms universitet, Handelshögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Försvarshögskolan och Musikhögskolan, på Stockholms universitet. Hela konferensen inleddes med att SUHF:s ordförande Astrid Söderberg Widding öppnade konferensen. Därefter presenterade representanter från expertgruppen den nya ordningen med roterande schema för planering och genomförande av NU-konferensen, och några av huvuddragen i de remissvar expertgruppen hade erhållit på ramverket för högskolepedagogisk utveckling. En panel hölls också med rektorer/prorektorer från de anordnande lärosätena.

Nationellt ramverk för högskolepedagogisk utveckling

Med bakgrund av bland annat Universitetskanslersämbetets (UKÄ) kartläggning av arbetet med pedagogisk utveckling vid Sveriges lärosäten¹, SFS fokus på lärarnas högskolepedagogiska kompetens² och SULFs arbete med att efterfråga ett starkare akademiskt lärarskap^{3 4}, har expertgruppen under perioden arbetat med att ta fram ett nationellt ramverk för högskolepedagogisk utveckling. Processen har sett ut enligt följande:

1. En kartläggning utifrån tidigare SUHF-rapporter genomfördes i syfte att få överblick över frågor som lyfts av högskolepedagogisk karaktär som viktiga för lärosätena att förhålla sig till. Kartläggningen innefattade följande rapporter
  - a. Högskolepedagogisk utbildning och pedagogisk meritering
  - b. Framtidens lärandemiljöer
  - c. Ledning för kvalitet i undervisning och lärande på grundnivå och avancerad nivå
  - d. Ledning för kvalitet i forskarutbildning
  - e. Betyg i högre utbildning
2. Detta relaterades till vad som framkommit i UKÄ-rapporten *En nationell bild – uppföljning av det pedagogiska utvecklingsarbetet* samt SFS-rapporten *Studentens lärande i centrum*, SULFs arbete med att skapa opinion att ge lärarna förutsättningar att utöva ett akademiskt lärarskap, och de angelägna högskolepedagogiska områden som SUHF:s arbetsgrupp för högskolepedagogik och lärande lyfte fram i sin slutrapport.
3. Expertgruppen diskuterade materialet i punkt 2 och tog fram ett första utkast på ramverk.
4. Ramverket skickades på remiss till lärosätena i mars-juni 2022.
5. Remissvaren låg till grund för en intern workshop där alla medlemmar i expertgruppen läste remissvaren i grupper om tre för att lyfta fram de huvudsakliga synpunkterna, vilka låg till grund för en omarbetning av ramverket där ramverket delades i två delar: en som fokuserade på att renodla ramverket i ett antal punkter, och en guide som innehöll referenser till forskning, förslag och exempel.
6. Lärosätena bjöds in att delta i en workshop om det omarbetade förslaget till ramverk, ledd av två personer i expertgruppen. Workshopen genomfördes digitalt vid tre olika tillfällen under oktober 2022, för att ge god möjlighet till deltagande. Syftet med workshoparna var att ge lärosätena möjlighet att diskutera och komma med ytterligare återkoppling i relation till det reviderade ramverket. Återkopplingen dokumenterades på Padlets.
7. Expertgruppen tog därefter fram ett slutgiltigt förslag som kommer att lyftas till SUHF:s styrelse för diskussion. Avsikten är att ramverket ska antas av SUHF:s förbunds församling.

Samarbete med UHR inom ramen för projektet ”det högskolepedagogiska lyftet”

Regeringen gav Universitets- och högskolerådet (UHR) i uppdrag att under 2022 samla det högskolepedagogiska arbetet i ett högskolepedagogiskt lyft för att främja ett gemensamt utvecklingsarbete mellan universitet och högskolor. UHR tillsatte omedelbart en referensgrupp bestående av representanter för olika organisationer och nätverk med intresse för högskolepedagogiska frågor. SUHF:s expertgrupp för högskolepedagogiska frågor utgjorde därmed en av flera representanter i referensgruppen, som träffades varannan vecka under vårterminen, och vid flera längre möten under hösten 2022. Eftersom expertgruppen arbetade med ramverket för högskolepedagogiska frågor fick detta arbete bli en central beröringspunkt

---

¹ Amft, A., (2020) En nationell bild – uppföljning av det pedagogiska utvecklingsarbetet. Sammanfattning av vårt arbete samt UKÄ:s bedömningar och förslag. Rapport utgiven av Universitetskanslersämbetet. D nr 111-414-18

² Lundberg, F. (2013) Studentens lärande i centrum. SFS om pedagogik i högskolan. Dnr: PU1-1/1213. Utgiven av Sveriges förenade studentkårer. Tryck: Globalt företagstryckeri Stockholm

³ Åmossa, K. & Ericsson, M. (2020) Ge lärarna förutsättningar att utöva ett akademiskt lärarskap. Debattartikel i Curie, 24 Augusti 2020.

⁴ Bolander Laksov, K., & Scheja M. (2020) Akademiskt lärarskap. SULFs skriftserie XLII. Utgiven av Sveriges universitetslärare och forskare. ISBN 978-91-986181-0-5

som bidrog till att systematisera också UHRs arbete, och man gick ut med en enkät till lärosätena i juni 2022 med utgångspunkt i de (dåvarande) punkter som fanns i ramverket. Enkäten fokuserade på lärosätenas styrkor, angelägna frågor, och behov av kompetens.

SUHF:s expertgrupp för högskolepedagogiska frågor har framhållit vikten av lärosätesförankring och vetenskaplig förankring i det högskolepedagogiska lyftet. Projekt som särskilt lyfts har varit att ta frågan om hur ramverket för högskolepedagogisk utveckling ska kunna realiseras på lärosätesnivå vidare genom ett projekt som går under arbetstiteln 'levande stöd för ramverkets förverkligande'. Ytterligare ett förslag har varit att etablera en 'redaktion' bestående av personer som är vetenskapligt kompetenta inom högskolepedagogik som kan stödja UHRs projektgrupp i arbetet med att prioritera och fördela medel till olika aktiviteter. Tillsättningen bör bygga på ett ansökningsförfarande och tidsbegränsat uppdrag. Den exakta utformningen av en sådan redaktion samt dess arbete återstår att se hur det kan utformas i samarbete med UHR.

Expertgruppen kommer att utse en representant att under 2023 ingå i en UHR-ledd arbetsgrupp inom projektet. Representanten kan vara en av medlemmarna i expertgruppen eller en annan person med kompetens inom området. I det senare fallet bör representanten adjungeras till expertgruppens möten.

Utveckling av uppdraget

En av erfarenheterna från innevarande mandatperiod är att expertgruppen behöver ha beredskap för att hantera uppdrag och frågor inom det högskolepedagogiska området som aktualiseras under perioden.

Expertgruppen föreslår att gruppens grunduppdrag framåt ska vara att

- bevaka och arbeta med aktuella frågor inom det högskolepedagogiska området som är relevanta för SUHF:s medlemmar,
- utgöra svensk sektorgemensam samarbetspartner för internationella organisationer inom det högskolepedagogiska området,
- ge SUHF:s styrelse underlag till remissvar, inspel, etc. inom området.

Av särskild vikt för mandatperioden 2023 – 2024 är att

- utarbeta och förankra ett färdigt förslag till nationellt ramverk för högskolepedagogisk utveckling,
- utarbeta och sprida information om den guide till ramverket som ska innehålla referenser till forskning, förslag och exempel.

Relevanta texter

Amft, A., (2020) En nationell bild – uppföljning av det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Sammanfattning av vårt arbete samt UKÄ:s bedömningar och förslag. Rapport utgiven av Universitetskanslersämbetet. D nr 111-414-18

<https://www.uka.se/download/18.7fd1212f16ed591b8aa4319/1576578154999/redovisning-2019-12-17-den-nationella-bilden-uppfolning-av-det-pedagogiska-utvecklingsarbetet.pdf>

Lundberg, F. (2013) Studentens lärande i centrum. SFS om pedagogik i högskolan. Dnr: PU1-

1/1213. Utgiven av Sveriges förenade studentkårer. Tryck: Globalt företagstryckeri Stockholm

<https://sfs.se/wp-content/uploads/2020/08/SFS-Studentens-l%C3%A4rande-i-centrum-2013.pdf>

Åmossa, K. & Ericsson, M. (2020) Ge lärarna förutsättningar att utöva ett akademiskt lärarskap.

Debattartikel i Curie, 24 Augusti 2020. <https://www.tidningencurie.se/debatt/ge-lararna-forutsattningar-att-utova-ett-akademiskt-lararskap>

Bolander Laksov, K., & Scheja M. (2020) Akademiskt lärarskap. SULFs skriftserie XLII. Utgiven av Sveriges universitetslärare och forskare. ISBN 978-91-986181-0-5 <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/sulf.se/app/uploads/2020/05/skrift-akademisktlararskap-svenska-webb.pdf>